

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 1226/2
Podgorica, 08.11.2011.godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima („Sl.list CG”, br. 46/10 i 40/11), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu **"Televizija Vijesti" d.o.o.** iz Podgorice, emiteru programa "Televizija Vijesti", izriče se **upozorenje**, kao upravno-nadzorna mjera zbog kršenja čl. 55. st. 1 Zakona o elektronskim medijima („Sl.list CG”, br. 46/10 i 40/11), čl. 6 st. 1 al. h, čl. 12 st. 1, čl. 13 st. 1, 2 i 3 i čl. 29 st. 1 i 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 35/11) i tač. 2.3., tač. 7.1. i 7.3. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-19 od 21.07.2011.god., povodom emitovanja video-snimka ubistva Aleksandra Pejanovića, u okviru informativnih emisija "Vijesti u pola 7" (od 18:29:00 do 18:31:38 sati) i "Vijesti u pola 11" (od 22:28:37 do 22:31:16 sati), dana 24.10.2011. godine.
2. Nalaže se privrednom društvu "Televizija Vijesti" d.o.o. da usaglasi emitovanje programskih sadržaja sa standardima propisanim u zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju, a posebno da vodi računa prilikom emitovanja priloga u informativnim emisijama sa uznemiravajućim ili nasilnim scenama, koje bi mogle štetno uticati na maloljetnike ili druge ranjive grupe, kao i da uz novinarsku pažnju pruža informacije koje se odnose na krivične postupke.
3. Privredno društvo "Televizija Vijesti" d.o.o. je dužno da, u skladu sa članom 140. stav 3 Zakona o elektronskim medijima, informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog rješenja objavi u informativnim emisijama „Vijesti u pola 7" i „Vijesti u pola 11".
4. Agencija za elektronske medije upozorava da će svako ponovno kršenje odredbi zakona i akata Agencije iz tač. 1 ovog rješenja rezultirati strožijim kaznama.
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

U okviru redovnog monitoringa programskih sadržaja, Agencija za elektronske medije je utvrdila da je Privredno društvo "Televizija Vijesti" d.o.o. iz Podgorice, emiter programa „Televizija Vijesti", dana 24.10.2011. godine, u okviru informativnih emisija „Vijesti u pola 7" (od 18:29:00 do 18:31:38 sati) i „Vijesti u pola 11" (od 22:28:37 do 22:31:16 sati), emitovalo video-snimak sa bezbjednosne kamere, na kojem se jasno vidi ubistvo Aleksandra Pejanovića.

Na osnovu analize emitovanog programskog sadržaja Agencija za elektronske medije je pokrenula postupak radi utvrđivanja da li je emiter programa „Televizija Vijesti" emitovanjem programskih sadržaja dana 24.10.2011. godine, prekršio odredbe čl. 55. st. 1 Zakona o elektronskim medijima, čl. 6 st. 1 al. h, čl. 12 st. 1; čl. 13 st. 1 i čl. 29 st. 1 i 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 35/11) i tač. 2.3., tač. 7.1. i 7.3. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-19 od 21.07.2011.god.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim čl. 138 Zakona o elektronskim medijima i čl. 8 Zakona o opštem upravnom postupku, Agencija za elektronske medije je emiteru programa „Televizija Vijesti" dostavila nalaz Sektora za monitoring i zatražila pisano izjašnjenje (akt broj 02-1226 od 26.10.2011. godine) na navode iz istog.

U pisanom izjašnjenju (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1226/1 od 01.11.2011.god.) emiter programa „Televizije Vijesti" je iznio stav uredništva, u kojem se, između ostalog, navodi:

„Odmjeravajući sve okolnosti, zakonske norme i profesionalne standarde, prije objavljivanja snimka ubistva Aleksandra Pejanovića, saglasili smo se da javnost, iako je riječ o veoma osjetljivom slučaju, ima interes da zna kako se odigrao taj tragični događaj i time smatramo neprikladnim ocjene da za prikazivanje nije moguće naći profesionalno opravdanje. Ubistvo Aleksandra Pejanovića pripada onim slučajevima u kojima se istražni organi (policija i tužilaštvo) nalaze u klasičnom „procjepu kredibiliteta". Podsjećamo da se ubistvo dogodilo u jeku afere oko Pejanovićeve brutalnog batinjanja u prostorijama podgoričke policije. Istraga i proces protiv okrivljenih za taj slučaj teškog kršenja ljudskih prava predstavljaju, iz vrlo nejasnih, sumnjivih razloga, primjer opstrukcije pravde...."

Nadalje, emiter je istakao da „prije objavljivanja snimaka tražili smo i dobili saglasnost porodice Pejanović. Zoran M. Bulatović ranije je priznao da je počinio zločin“.

Izjašnjenjem je istaknuto i da je, prema mišljenju emitera, za javnost „vrlo važna činjenica da je ovo ubistvo počinio pripadnik policije i to inspektor Odjeka za zaštitu svjedoka. To otvara mnoga krupna pitanja o kojima bi, po našem mišljenju, nužno trebalo povesti širu javnu raspravu.“

Emiter je ukazao i da je do spornog snimka došao istog dana kada je objavljen, te da su „budući da je toga dana trebalo da počne suđenje Zoranu Bulatoviću, ocijenili (...) da emitovanjem doprinosimo cjelovitom, nepristrasnom i istinitom informisanju javnosti o tom događaju.“

Analizom pisanog izjašnjenja emitera, Agencija za elektronske medije je konstatovala da navedeni argumenti ne ukazuju da je emiter, sa dužnom novinarskom pažnjom, sagledao sve okolnosti i obezbijedio primjenu profesionalnih/programskih standarda kad je u pitanju emitovanje video-snimka koji pripada kategoriji snimaka uznemirujuće sadržine.

Uvažavajući pravo emitera da objavi informacije koje su od značaja za javnost tj. informacije za koje postoji opravdani interes javnosti da zna, na osnovu analize emitovanog priloga, može se konstatovati da se emitovanje predmetnog snimka ne može opravdati ovim načelom iz razloga što je javnost već bila informisana da se predmetno ubistvo desilo, gdje, kako i ko je počinitelj.

Nadalje, nije jasno na koji način je emitovanjem snimka dat doprinos sagledavanju ili prevazilaženju „klasičnog procjepa kredibilitnosti“ u kojem se, prema navodima emitera, nalaze istražni organi. Jer, treba imati u vidu da je snimak ubistva već dostupan istražnim i sudskim organima (što je objavljeno u izvještajima nakon ubistva). Analizom emitovanog priloga ne može se utvrditi ni da je emiter imao namjeru, a samim tim ni da je pokušao, da bilo čiju kredibilitnost dovede u pitanje ili eventualno istakne nepravilnosti u radu policije ili tužilaštva u vezi sa istražnim ili sudskim postupkom vezanim za ovo ubistvo ili neki drugi prekršaj ili krivično djelo.

Činjenica da je emiter programa „Televizija Vijesti“, kako navodi, tražio i dobio saglasnost porodice žrtve, ne umanjuje njegovu odgovornost za poštovanje prava na privatnost žrtava i drugih osoba koje su pogođene tragičnim događajem (porodica optuženog koja je takođe preživjele traumom), kao i privatnost osoba uključениh u krivični postupak. Zbog toga Agencija smatra da emiter nije pravilno procijenio da je bio važniji interes javnosti da sazna činjenice o navedenom ubistvu u odnosu na negativne posljedice koje mogu da nastupe objavljivanjem predmetnog snimka. Jer, kao što je već navedeno, emitovanjem predmetnog snimka javnosti nije ponuđena ni jedna nova informacija. Dakle, bez dovoljne novinarske pažnje prioritet je dat šansi da se objavi video snimak čime je emiter svjesno prihvatio, a ne izbjegao, rizik od senzacionalizma.

Ne dovodeći u pitanje pravo emitera da izvještava, komentariše i doprinosi raspravi o radu državnih organa, kao i pravo da se iznose stavovi i traže objašnjenja u odnosu na konkretne postupke i akte istražnih ili sudskih organa (sudova, policije itd.), emitovanje video snimka ubistva, bez bilo kakve analize, stava ili komentara koji bi na to ukazivali, ne može se smatrati doprinosom razotkrivanju „zloupotrebe ovlašćenja pripadnika policije“. Treba imati u vidu da je, informacija o tome da je ubistvo počinjeno upotrebom službenog oružja i van radnog vremena, već bila objavljena.

Na osnovu navedenog, emiter nije obrazložio na koji način je doprinio „cjelovitom, nepristrasnom i istinitom informisanju javnosti“ o početku suđenja Z. Bulatoviću, ako emitovani prilog nije sadržao bilo kakvu novu informaciju. Sa druge strane, time nije izbjegao uznemiravanje porodica i žrtve i optuženog u konkretnom krivičnom postupku, kao ni uznemiravanje javnosti.

Član 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, jasno definiše da sloboda izražavanja, pa samim tim i sloboda informisanja nije apsolutno pravo, što znači da ova sloboda podliježe i određenim dužnostima i odgovornostima, ili, bolje rečeno, ograničenjima.

Dakle, posebnu pažnju treba posvetiti tome da li je upotreba određenih sadržaja (riječ, slika, audio ili video snimak) koji mogu povrijediti nečije dostojanstvo ili ugled, u datim okolnostima bila opravdana, odnosno činjenično osnovana i iznijeta u dobroj namjeri i javnom interesu, ili su, na taj način prekoračene granice slobode izražavanja u demokratskom društvu. Kada je riječ o licima za koja se pretpostavlja da su učinila krivična djela, riječ je svakako o informacijama za koju javnost „ima opravdan interes da zna“ i one jesu „informacije od javnog interesa“. Međutim, način na koji se predstavlja određeni događaj i apostrofira mogući učinilac kažnjivog djela zahtijeva striktnu primjenu principa novinarske pažnje.

Da je poštovanje pretpostavke nevinosti važan pravni princip i u oblasti medija, potvrđuje i Preporuka Savjeta Evrope br. R (2003) 13 o pružanju informacija koje se odnose na krivične postupke putem medija. Ova Preporuka ističe važnost medijskog izvještavanja u obavještavanju javnosti o krivičnim postupcima, čime se ukazuje na funkciju krivičnog prava u smislu odvratanja od izvršenja krivičnih djela i podsjeća na to da mediji imaju pravo da obavještavaju javnost, između ostalog i o krivičnim postupcima, kao informacijama od javnog interesa, jer je to njihova profesionalna dužnost. Na taj način ona naglašava i da su pretpostavka nevinosti, pravo na pravično suđenje i pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, takođe suštinski zahtjevi koji se, pri medijskom izvještavanju o krivičnim postupcima moraju poštovati. Preporuka jasno to i određuje kao jedno od osnovnih načela i utvrđuje: „Poštovanje načela o pretpostavci nevinosti predstavlja sastavni dio prava na pravično suđenje. Saglasno s tim, mišljenja i informacije koji se odnose na krivične postupke koji su u toku treba da se prenose ili šire preko medija samo onda kada to ne ide na uštrb pretpostavci nevinosti osumnjičenog ili optuženog.“

Nakon sprovedenog postupka, i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije za elektronske medije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima, odlučio da Privrednom društvu "Televizija Vijesti" d.o.o. iz Podgorice, kao emiteru programa "Televizija Vijesti", treba izreći upravno-nadzornu mjeru upozorenja i naložiti da emitovanje programskih sadržaja usaglasi sa standardima propisanim u zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatim Odobrenjem, a posebno da vodi računa prilikom emitovanja priloga u informativnim emisijama sa uznemiravajućim ili nasilnim scenama koje bi mogle štetno uticati na maloljetnike ili druge ranjive grupe, kao i da uz novinarsku pažnju pruža informacije koje se odnose na krivične postupke.

Prilikom izricanja upravno-nadzorne mjere, direktor Agencije za elektronske medije je imao u vidu da prema emiteru programa "Televizija Vijesti", nijesu preduzimane upravno-nadzorne mjere propisane čl. 140, 141 i 142 Zakona o elektronskim medijima, a u vezi sa kršenjem uslova iz izdatog odobrenja. U tom smislu, izrečena mjera je srazmjerna prirodi i težini prekršaja odredbi Zakona o elektronskim medijima i akata Agencije navedenih u tački 1 ovog rješenja povodom emitovanja programskog sadržaja kojim se:

- a. dovode u pitanje zajamčene slobode i prava čovjeka i građanina (bilo da se radi o žrtvama, svjedocima ili porodicama žrtava i osumnjičenih/optuženih lica ili drugim osobama koje su pogođene tragičnim događajem ili osobama uključenim u krivični postupak po bilo kom osnovu), kao i poštovanje privatnosti i dostojanstva građana, objavljivanjem informacija o privatnom životu bez njegovog znanja i pristanka i bez nedvosmislenog postojanja opravdanog javnog interesa ili interesa javnosti da zna;
- b. može nanijeti šteta duševnom ili moralnom razvoju ili dobrobiti maloljetnika ili drugih ranjivih osoba (osobe koje su preživjele traumu usljed tragičnog događaja), zbog sadržanih scene nasilja, posljedica nasilja, pri čemu nije ispoštovana obaveza da se dosljednom primjenom profesionalnih i etičkih standarda novinarskog kodeksa na primjeren način realizuje obaveza informisanja javnosti i potreba za iskazivanjem saosjećanja, uz eliminisanje rizika od senzacionalizma.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u informativnim emisijama „Vijesti u pola 7“ i „Vijesti u pola 11“.

Emiter je posebno upozoren da će svako ponovno kršenje zakona i akata Agencije rezultirati strožijom kaznama saglasno Zakonu o elektronskim medijima.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objaviće se na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja privredno društvo "Televizija Vijesti" d.o.o. može podnijeti žalbu Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

DIREKTOR

Abaz Beli Džafić

Dostavljeno:

- Privredno društvo "Televizija Vijesti" d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za monitoring
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva